

θάνατα *ἐπίθ.* Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κύπρ. Λευκ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀθάνατος*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Εὐδαιμόνως, ἐξαιρέτως, θαυμασίως Ἡπ. Θράκ. Λευκ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.: *Περνοῦμε - ζοῦμε ἀθάνατα* Ἡπ. Θράκ. Λακων. Λευκ. 2) Καλῶς, προσηκόντως Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Λευκ.: *Ἐκαμες ἀθάνατα* Λευκ. 3) Ἐρισμένως, ἀσφαλῶς, χωρὶς ἄλλο (δηλ. πλήν τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου) Κύπρ.: Ἄσμ.

ἀθάνατα σὲ καρτερῶ ποίπε μέσ' εἰς τὴν αὐλήν μας.

θάνατος *ἐπίθ.* κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) *ἀθάνατους* βόρ. ιδιῶμ. *ἀθάνατε* Τσακων. Τὸ ἀρχ. *ἐπίθ.* *ἀθάνατος*.

1) Ὁ μὴ ἀποθνήσκων, αἰώνιος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): *Κάνενας ἄνθρωπος δὲ σιάθηκε ἀθάνατος ὡς σήμερα κοιν. Ἐθαρεῖ πῶς ἀθάνατος ἐν' Τραπ. Χαλδ. Μὲ τὰ καλωσινᾶς τ' ἐποίκεν ἐπέμ' νεν τ' ὄνομαν ἀτ' ἀθάνατον αὐτόθ.* β) Ἀφθαρτος, στερεὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Πρᾶμα-ροῦχο ἀθάνατο κοιν. Γιατὶν-ὀσπίτιν ἀθάνατον (γιατὶν = οἰκοδομῇ) Κερασ. γ) Ὁ εἰς ὃν εὐχεται τις μηδέποτε ν' ἀποθάνῃ, μόνον ἐν κλητικῇ προσφωνήσῃ πολλαχ.: Για σου, ἀθάνατε. δ) Ὁ παρέχων ἀθανασία συνήθ.: Τὸ ἀθάνατο νερὸ (λέγεται συνήθως ἐν παραδ.) ε) Μακαριστός, εὐδαιμόνων κοιν.: *Περνῶ μὲ ζωὴ ἀθάνατη!* 2) Ἐξαίσιος, ἐξαίρετος, θαυμάσιος κοιν.: *Κρασί ἀθάνατο!* β) Ὡς οὐς. κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐς. πρᾶγμα, ὅτι ἐξαίρετον ὑπάρχει, οἶνος, ἔδεσμα κττ. Κεφαλλ. Κύπρ.: *Ἐ τοῦ δεῖνα τὸ σπῖτιν βροίκεις τὸ ἀθάνατο!* Κύπρ. Συνών. φρ. τοῦ *ποὐ λλῖσοῦ τὸ γάλα* (ιδ. γάλα). Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. συνήθ. καὶ τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. τοῦ *Ἀθάνατου* Ἡπ.*

θάνατος ὁ, Ζάκ. Θήρ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κυκλ. Νάξ. *ἀθάνατη* ἦ, Κάρπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Σκυρ. *ἀθάνατον* τό, Κύπρ. *ἀθάνατο* Μεγίστ. Νάξ.

Τὸ ἀρχ. *ἐπιθ.* *ἀθάνατος* μεταπεσὼν εἰς χρῆσιν οὐς.

1) Τὸ φυτὸν ἀγαυή ἢ Ἀμερικανική (agave americana) τῆς τάξεως τῶν ἀμαρυλλιδωδῶν (amaryllidaceae), χρήσιμον πρὸς φραγμούς, ἀνθεκτικὸν καὶ λιτόβιον, δημῶδες φάρμακον κατὰ τῆς ραχίτιδος. Ἐκ τῶν ἰνῶν τῆς κατασκευάζονται τρίχαπτα καὶ σχοινία ἐνθ' ἂν. Συνών. ἀλόη, ἀμάραντος, ἀπομονή, σκιλλοκάρα. 2) Τὸ φυτὸν σκίλλα ἢ παρᾶλιος (scilla maritima) διατηρουμένη καὶ ἔξω τῆς γῆς ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ βολβοῦ τῆς (ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 10 (1929) 202) Κάρπ. Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Συνών. ἀγιβασιλίτσα, σκίλλα. 3) Τὸ φρύγανον στατική ἢ κολπώδης (statice sinuata) τῆς τάξεως τῶν μολυβδαινιδῶν (plumbaginaceae) Κύπρ. Συνών. ἀγριοπροβάσο.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. *Ἀθάνατοι* καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. [**]

ἀθανάτωτος *ἐπίθ.* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **θανατωτός* < *θανατῶνω*.

Ὁ μὴ θανατωθεὶς.

ἀθαρεσιὰ ἦ, Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀθάρετος*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ιδ. στερητ. ἀ- 1 β.

Ἀτολμία, δειλία.

ἀθάρετα *ἐπίθ.* ἀμάρτ. ἀναθάριτα Μακεδ. (Θεσσαλον.) ἀνηθάρετα Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀνιθάριτα Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀθάρετος*. Τὸ ἀνιθάριτα ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἀνεθάρετα.

Ἀπροσδοκῆτως, ἀπροόπτως.

ἀθάρετος *ἐπίθ.* Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀναθάριτους Ἡπ. Μακεδ. ἀνηθάρετος Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θαρετός* < *θαρω*. Τὸ ἀναθάριτους ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἀναθάρετος.

1) Ἀτολμος, δειλὸς Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): *Μὴ στείλεις ἀτον ἐκεῖ, ἀθάρετος ἐν' (μὴ τὸν στείλῃς κτλ.) Τραπ. Συνών. ἀθάρεντος, ἄθαρος.* 2) Ἀπροόπτως, ἀπροσδόκητος ἐνθ' ἂν.

ἀθάρετος ὁ, ἀμάρτ. ἀναθάριτους Μακεδ. ἀναθάριτον τό, Μακεδ.

Τὸ ἐπίθ. *ἀθάρετος* μεταπεσὼν εἰς χρῆσιν οὐς.

1) Οὐδ., τὸ ἀπροσδόκητον κακὸν (κατὰ παράλειψιν τῆς λ. κακόν): Φρ. *Νὰ μὴ ἔρθῃ τὸν ἀναθάριτον!* (ἀρά). 2) Ἄρσ., διάβολος: Φρ. *Νὰ δγῶ τὸν ἀναθάριτον!* (ἀρά).

ἀθάρεντος *ἐπίθ.* Ἡπ. — Λεξ. Κομ. Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **θαρεντός* < *θαρεύω*.

Ἀτολμος, δειλὸς ἐνθ' ἂν.: *Εἶναι ἀθάρετος ἀκόμα* Ἡπ. Συνών. ιδ. ἐν λ. *ἀθάρετος* 1 *ἐπίθ.*

ἄθαρος *ἐπίθ.* Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. *θάρος*.

Ἀθάρεντος, ὁ ιδ.: *Μ' εἶσαι ἄθαρος* (μὴ εἶσαι κτλ.)

ἀθασάτσος ὁ, Κύπρ.

Μεγεθ. τοῦ οὐς. *ἀθάσι*.

Μέγα ἀμύγδαλον.

ἀθάσι τό, ἀθάσιν Κύπρ. ἀχάσιν Κύπρ. ἀσ-σάσιν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀθάσι Κρήτ. ἀτάσι Καπ. (Φερτ.) ἀδάσι Σύμ. ἀράσ' Καπ. (Ἀραβάν.) θάσου Κυδων. θάδου Λέσβ. θιάσο Βιθυν. Δαρδαν. Ἡπ. Θράκ. Σύμ. — Λεξ. Περιδ. Βυζ. θάσιους ὁ, Μακεδ. (Καταφύγ.) θάσους Μακεδ. (Καβάλλ. Μελέν. Σέρρ. κ. ἄ.) θιάσος Βιθυν. θιάσους Θεσσ. (Ζαγορ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐς. *ἀθάσιον* (πρ. Ἀσίζ. Κύπρ. ἔκδ. ΚΣάθα 496), ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. οὐς. *θάσιον*. Πβ. Πλουτάρχ. Ἡθ. 6,393,7 (ἔκδ. Bernardakis) «ὄψα καὶ θάσια καὶ μύρα» καὶ Ἀθήν. 647f. Ἰδ. καὶ Κορ. Ἀτ. 2,157.

1) Εἶδος εὐθραύστων ἀμυγδάλων Κρήτ. Λέσβ. Σύμ.

β) Τὸ νωπὸν ἀμύγδαλον Καπ. (Ἀραβάν.) Κύπρ. γ) Πᾶν ἀμύγδαλον Καπ. (Φερτ.) Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.): *Ἐκάμαν πολλὰ ἀθάσια φέτι οἱ ἀθασιές μας Κύπρ.* || Ἄσμ.

Ἡ μάνα μου μὲ τάιζεν οὔκον παστὸν τῷ ἀθάσιν γιὰ νὰ μεγαλύνω γλήορα μαζί σου νὰ μ' ἀρμάσῃ

(παστὸν=ξηρόν, ἀρμάσῃ=ὑπανδρεύσῃ) αὐτόθ. 2) Τὸ ἐξ ἀμυγδάλων ἐκχύλισμα, γαλάκτωμα Βιθυν. Δαρδαν. Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. Κυδων. Λεσβ. Μακεδ. Συνών. *ἀθασόγαλο*, *ἀμυγδαλάδα*, *σουμάδα*. β) Τὸ ἐκ πεποννοσπόρου ἐκχύλισμα Θεσσ. (Ζαγορ.) Μακεδ. (Καβάλλ. Καταφύγ. Μελέν. Σέρρ. κ. ἄ.) γ) Τὸ ἐκ πεποννοσπόρου ἔλαιον Μακεδ.

